

Jaarverslag Leerplicht en RMC

Schooljaar 2019 – 2020

Gemeente Wassenaar

Leerplicht en RMC

Wat is leerplicht?

In Nederland geldt een leerplicht voor alle jongeren in de leeftijd van 5 tot 16 jaar. Dat betekent dat ouders verantwoordelijk zijn voor een inschrijving op een school en dat hun kind deze school ook daadwerkelijk bezoekt. Jongeren vanaf 12 jaar zijn zelf ook verantwoordelijk voor hun schoolbezoek.

Bij een overtreding van de Leerplichtwet is er sprake van het ontbreken van een schoolinschrijving of ongeoorloofd schoolverzuim.

Wat is kwalificatieplicht?

Wanneer jongeren nog geen startkwalificatie hebben behaald aan het eind van het schooljaar waarin zij 16 worden, dan geldt voor hen een kwalificatieplicht. Dit betekent dat jongeren die nog niet over een havo-, vwo- of mbo-2 diploma beschikken, verplicht zijn onderwijs te volgen tot het moment dat zij 18 jaar worden. Deze verplichting vervalt zodra de leerling een startkwalificatie behaalt. De kwalificatieplicht is geregeld in de Leerplichtwet.

Jongeren in het voortgezet special onderwijs (VSO), special onderwijs (SO) of Praktijkonderwijs die een uitstroomprofiel dagbesteding of arbeid volgen, zijn vrijgesteld van de kwalificatieplicht.

De rol van de leerplichtambtenaar

De wettelijke taken van de leerplichtambtenaar zijn toezichthouden op en handhaving van de Leerplichtwet 1969. Terugdringen en beëindigen van schoolverzuim en het voorkomen van voortijdig schoolverlaten is het doel. De begrippen preventie, zorg en handhaven staan hierbij centraal. Het werk van de leerplichtambtenaar gaat verder dan het handhaven van de Leerplichtwet. Er is de laatste jaren veel meer ruimte gekomen voor de maatschappelijke zorgtaak.

Het grootste gedeelte van de tijd is de leerplichtambtenaar samen met ouders, leerling en ketenpartners (bijvoorbeeld school, samenwerkingsverband, schoolmaatschappelijk werk, gemeentelijke consulenten jeugd en jeugdbeschermers), actief bezig met het vinden van oplossingen voor schoolverzuim, dreigend schoolverzuim en dreigende schooluitval.

Wat is RMC?

RMC staat voor Regionale Meld- en Coördinatiefunctie. Het doel van de RMC-functie is het scheppen van voorwaarden voor jongeren om de voor hen hoogst haalbare en meest passende onderwijs- en/of arbeidsmarktpositie te bereiken. Het betreft hier jongeren tot 23 jaar.

De RMC-functie omvat 3 taken die vastgelegd zijn in wetgeving:

- Een sluitende melding en registratie van alle jongeren tussen 18 en 23 jaar die niet op school zitten en nog geen startkwalificatie behaald hebben.
- Benaderen en zorgdragen voor begeleiding van jongeren die zijn uitgevallen, gericht op terugleiden naar school, naar werk of een combinatie daarvan.
- Coördineren en initiëren van samenwerking tussen alle belangrijke partijen die te maken hebben met deze jongeren en het onderhouden van dit netwerk.

De gemeente Wassenaar neemt deel aan de regio Haaglanden waarvan de gemeente Den Haag de contactgemeente is.

Resultaten leerplicht en RMC schooljaar 2019-2020

In het schooljaar 2019-2020 waren er 4872 jongeren in de leeftijd van 5 tot 18 jaar woonachtig in de gemeente Wassenaar. Bij ongeveer 5% van deze jongeren is de leerplichtambtenaar betrokken geweest. Dat kan vanwege schoolverzuim geweest zijn, maar ook vanwege het beroep op een vrijstelling, voor begeleiding naar een andere opleiding of voor advies.

Verzuim en handhaving

Absoluut verzuim

Er is sprake van absoluut verzuim wanneer een leerplichtige of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling is ingeschreven zónder dat deze jongere een vrijstelling van onderwijs heeft.

In schooljaar 2019-2020 heeft de leerplichtambtenaar 4 keer absoluut verzuim geconstateerd. Dit is een lichte stijging ten opzichte van schooljaar 2018-2019. Toen is er drie keer absoluut verzuim geconstateerd.

In drie van de gevallen ging het om jongeren die in het nieuwe schooljaar geen inschrijving op het MBO hadden. Door bemiddeling van de leerplichtambtenaar konden al deze drie jongeren in september 2019 toch starten met een opleiding. De andere leerling was onrechtmatig uitgeschreven door een school voor voortgezet speciaal onderwijs. Door tussenkomst van de leerplichtambtenaar kon de leerling toch op dit VSO blijven met een aanpassing in het passend onderwijs.

Relatief verzuim

Er is sprake van relatief verzuim als de jongere wel op een school is ingeschreven, maar ongeoorloofd verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen valt hieronder. Bij 16 uur of meer verzuim in 4 aaneengesloten weken is de school wettelijk verplicht het verzuim te melden bij de leerplichtambtenaar.

In schooljaar 2019-2020 heeft de leerplichtambtenaar voor 56 jongeren meldingen ontvangen. Hiervan zijn 23 jongeren 2 of meer keren gemeld vanwege aanhoudend verzuim. Het aantal meldingen relatief verzuim is gedaald ten opzichte van schooljaar 2018-2019. Toen werden 63 meldingen gedaan voor jongeren.

Voor aanhoudend schoolverzuim zijn vier processen-verbaal opgemaakt. In alle andere gevallen konden de meldingen worden afgedaan met een waarschuwing of het advies om hulp te zoeken voor bestaande problematiek.

Luxe verzuim

Luxe verzuim is een vorm van relatief verzuim. Er is sprake van luxe verzuim als de jongere zonder toestemming van de schooldirecteur afwezig is voor recreatieve activiteiten, bijvoorbeeld vakantie. De leerplichtambtenaar maakt conform het beleid van het Openbaar Ministerie proces-verbaal op na 1 dag luxe verzuim en bij recidive meteen vanaf dag 1.

In schooljaar 2019-2020 betrof 16 van de relatief verzuimmeldingen luxe verzuim. Dit is een forse stijging ten opzichte van het schooljaar 2018-2019. Toen zijn er 7 meldingen ontvangen. Er is 11 keer proces-verbaal opgemaakt voor luxe verzuim. De overige meldingen zijn afgedaan met een waarschuwing.

Een verklaring voor de stijging van het aantal meldingen van luxe verzuim is de verbeterde samenwerking tussen leerplicht en de scholen in Wassenaar op dit onderwerp.

Het totaal aantal meldingen relatief verzuim is ondanks de stijging in het luxe verzuim, licht gedaald: van 63 in schooljaar 2018-2019 naar 56 in schooljaar 2019-2020. Er zijn minder meldingen gedaan die betrekking hebben op spijbelen en te laat komen dan in schooljaar 2018-2019. De verklaring voor de daling in relatief verzuim kan gezocht worden in de coronacrisis. In het voorjaar van 2020 zijn alle scholen 6 weken gesloten geweest, waardoor er feitelijk geen schoolverzuim kon zijn. In het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs hebben jongeren – ook toen scholen weer werden opengesteld – veel online les gehad, waardoor er weinig fysiek schoolbezoek was. Dit heeft geresulteerd in minder meldingen van verzuim.

Tabel 1 geeft het aantal verzuimmelding per type onderwijs weer in schooljaar 2019-2020.

Tabel 1: Verzuimmeldingen per type onderwijs

2019-2020	BO en SBO	VSO en SO	VO	MBO	Totaal
Absoluut verzuim	0	1	1	2	4
Relatief verzuim totaal	12	4	15	25	56
Relatief verzuim waarvan herhaald	2	2	5	14	23
Relatief verzuim waarvan luxe verzuim	9	0	5	2	16

Thuiszitters en vrijstellingen

Thuiszitters

Er is sprake van een thuiszitter als een leerling langer dan 4 weken ongeoorloofd verzuimt. Dit is de landelijke definitie die de gemeente Wassenaar altijd heeft gehanteerd. In de praktijk bleek echter dat zo een aanzienlijke groep jongeren buiten beeld valt. Dit zijn jongeren die door bijvoorbeeld psychische problemen of doordat ze overprikkeld zijn, tijdelijk niet in staat zijn de school iedere dag te bezoeken. Om deze groep toch in beeld te krijgen is in schooljaar 2018-2019 afgesproken dat alle jongeren die langer dan 4 weken niet of heel weinig op school zijn geweest aangemerkt worden als thuiszitter. Op deze manier kan de leerplichtambtenaar meedenken in oplossingen en wanneer nodig regie voeren tot er goede afspraken zijn gemaakt.

In schooljaar 2019-2020 zijn 11 thuiszitters geregistreerd. Dit is een toename ten opzichte van schooljaar 2018-2019 waarin 8 thuiszitters geregistreerd werden. Tijdens de sluiting van de scholen hebben alle leerlingen die toen nog als thuiszitter geregistreerd waren, wel digitaal onderwijs gevolgd en zijn er afspraken gemaakt om in het nieuwe schooljaar ook weer fysiek terug te keren in de klas. Een leerling werd aan het einde van het schooljaar nog begeleid.

Tabel 2 geeft het aantal thuiszitters per type onderwijs weer in schooljaar 2019-2020.

Tabel 2: Thuiszitters per type onderwijs

2019-2020	BO en SBO	VSO en SO	VO	MBO	Totaal
Aantal thuiszitters bij aanvang schooljaar	0	0	2	0	2
Aantal thuiszitters dat er in de loop van het schooljaar is bijgekomen	2	1	6	0	9
Aantal thuiszitters dat langer dan 3 maanden aansluitend thuis zit	2	1	4	0	7
Opgelost (terug naar school)	1	1	8	0	10

De casuïstiek van thuiszitters is complex. Niet alleen door de veelvoud aan problematiek, maar ook door 'handelingsverlegenheid' bij scholen. Dit houdt in dat een school alles ingezet heeft wat mogelijk is om de jongere onderwijs te kunnen bieden. Ook blijkt regelmatig dat de specifieke onderwijsbehoefte van de jongere niet geboden kan worden in de regio of is eerst behandeling nodig voordat de jongere weer terug kan naar een school. Voor de leerplichtambtenaar zijn dit vaak langdurige en intensieve casussen.

Vrijstellingen

Er is sprake van een vrijstelling als een ouder ontheven is van de verplichting om zijn kind in te schrijven op een school in Nederland. We kennen de volgende vrijstellingen:

Artikel 5 onder a: Vrijstelling vanwege van psychische en/of lichamelijke gronden

Artikel 5 onder b: Vrijstelling vanwege bezwaren tegen de richting van het onderwijs

Artikel 5 onder c: Vrijstelling vanwege het bezoeken van een school in het buitenland.

Deze vrijstellingen ontstaan als aan de voorwaarden wordt voldaan. De leerplichtambtenaar toets of aan de voorwaarden wordt voldaan.

Bij een beroep op een vrijstelling artikel 5 onder a wordt een onafhankelijk arts, van de GGD, ingeschakeld. Deze arts verklaart of een jongere wel of niet in staat is onderwijs op een school te volgen. Indien deze arts vragen heeft over het onderwijsaanbod in de regio dan adviseert het samenwerkingsverband passend

onderwijs over de mogelijkheden. Vrijstellingen worden in principe voor één schooljaar afgegeven, tenzij de onafhankelijk arts anders oordeelt.

Het aantal vrijstellingen artikel 5 onder a is in schooljaar 2019-2020 gestegen ten opzichte van schooljaar 2018-2019: van 6 naar 9. Dit komt grotendeels doordat meer kinderen van 4 jaar zijn doorgestroomd van een medisch kinderdagverblijf..

De overige vrijstellingen, waar de leerplichtambtenaar over beslist, zijn:

Vrijstelling artikel 3 a: Vrijstelling vanwege vervangende leerplicht vanaf 14 jaar

Vrijstelling artikel 3 b: Vrijstelling voor het laatste jaar leerplicht

Vrijstelling artikel 15: Vrijstelling vanwege het volgen van ander onderwijs

Artikel 3 a is van toepassing op jongeren vanaf 14 jaar die niet in staat zijn een volledig dagprogramma te volgen en daarom een aangepast programma volgen met veel praktijktijd. Dit komt zelden voor en is in Wassenaar al een aantal schooljaren niet meer afgegeven.

Artikel 3b is van toepassing op jongeren die nog leerplichtig zijn, maar al wel willen starten op een MBO. Dit komt weinig voor. In schooljaar 2019-2020 is deze vrijstelling slechts 1 keer afgegeven.

Artikel 15 is van toepassing op jongeren die via een werkgever een interne opleiding volgen. Daarnaast wordt dit wetsartikel ook wel ingezet voor jongeren die bijna 18 zijn, een verkeerde studiekeuze gemaakt hebben en willen werken tot ze op een andere opleiding kunnen instromen. Deze vrijstelling is in schooljaar 2019-2020 3 keer afgegeven. Het schooljaar ervoor waren het er nog 8. Deze daling valt te verklaren door de periode vanaf maart tot de zomervakantie waarin het voortgezet onderwijs en de mbo's bijna uitsluitend digitaal onderwijs hebben geboden. In deze periode hebben weinig jongeren zich gemeld met het verzoek om te mogen stoppen met hun mbo-opleiding om te mogen werken.

Tabel 3 geeft het aantal vrijstellingen per wetsartikel en per laatst bekende type onderwijs weer.

Tabel 3: Vrijstellingen per wetsartikel en per laatst bekende type onderwijs

2019-2020	BO en SBO	VSO en SO	VO	MBO	Geen onderwijs loopbaan	Totaal
Artikel 5 o. a	0	1	2	0	6	9
Artikel 5 o. b	0	0	0	0	0	0
Artikel 5 o. c	2	0	3	0	6	11
Artikel 3a	nvt	0	0	0	0	0
Artikel 3b	nvt	0	0	1	0	1
Artikel 15	nvt	0	0	3	0	3

Preventie en aanvullende acties

Preventie

Naast casuïstiek die voortkomt uit een verzuimmelding van een school of een beroep op een vrijstelling zijn er ook veel zogenaamde leerlingdossiers. Die gaan over jongeren waarbij er nog niet direct sprake is van ongeoorloofd schoolverzuim. De leerplichtambtenaar geeft dan informatie, advies, bemiddelt of begeleidt. Denk hierbij aan het adviseren van een schooldirecteur over de verzuimaanpak bij een bepaalde

leerling en bemiddeling bij ziekteverzuim, maar ook het informeren van ouders over de mogelijkheden voor overstap naar een andere school of over de regels omtrent extra verlof buiten de schoolvakanties. Ook het begeleiden van jongeren die risico lopen om de overstap van vmbo naar het mbo niet te maken valt hieronder.

In schooljaar 2019-2020 heeft de leerplichtambtenaar dit soort preventieve handelingen 168 keer uitgevoerd. Dit is fors meer dan de schooljaren ervoor. Een verklaring hiervoor is dat de leerplichtambtenaar beter zichtbaar is geworden. Scholen betrekken de leerplichtambtenaar nu eerder bij verzuim. Daarnaast was bij 17 bemiddelingen het coronavirus de aanleiding om in actie te komen. Waarschijnlijk was dit het geval bij meer bemiddelingen, alleen deze aanleiding is niet vanaf het begin van de coronacrisis als zodanig geregistreerd. Deze bemiddelingen waren er met name op gericht om ouders en leerling weer in contact te brengen met school en vanaf mei ook om ouders te bewegen hun kind weer naar school te sturen, ondanks hun angsten voor het coronavirus.

Tabel 4: Aantallen preventieve handelingen per type

Soort bemiddeling	2019-2020
Informatie en/of advies gegeven	70
Keteninterventie	14
Begeleid naar school/andere opleiding	6
Preventieve bemiddeling	26
Actie te laat komen	44
Interventie ziekteverzuim	2
Huisbezoek	6
Totaal	168

Aanvullende preventieve acties

Door de coronacrisis zijn minder preventieve acties uitgevoerd, acties om luxe verzuim of te laat komen tegen te gaan hadden weinig nut omdat leerlingen veelal thuis onderwijs volgden. Wel bleven de leerplichtambtenaren op afroep (online) aansluiten bij het periodiek overleg van het zorgteam waarin leerlingen worden besproken waarover zorgen zijn en wellicht extra ondersteuning ingezet moet worden. Ook hebben zij scholen en ouders ondersteund met advies over naar school gaan in coronatijd en het herstellen van contact tussen leerlingen en scholen als dat nodig was.

Regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC)

Voortijdig schoolverlaten

Voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. De vsv'ers tot 18 jaar vallen onder de Leerplichtwet, met uitzondering van de jongeren die vrijgesteld zijn van de kwalificatieplicht. De vsv'ers van 18 tot 23 jaar vallen onder de verantwoordelijkheid van het RMC.

Tabel 5 geeft het aantal vsv'ers in schooljaar 2018-2019 in absolute getallen en als percentage. De definitieve vsv cijfers worden een jaar na afloop van het schooljaar waarin de jongere uitviel door DUO gepubliceerd. De cijfers in tabel 5 zijn dus het meest recent. De cijfers van schooljaar 2019-2020 zijn eind 2021 beschikbaar.

Tabel 5: Aantallen vsv'ers in schooljaar 2018-2019

2018-2019	VO	MBO	Totaal
Absoluut	6	31	37

Het aantal vsv'ers is ten opzichte van schooljaar 2017-2018 nagenoeg gelijk gebleven, van 2,06% naar 2%. Landelijk gezien lag het aantal voortijdig schoolverlaters in 2018-2019 op 2,02%.

18 tot 23 jaar

In schooljaar 2019-2020 hebben de RMC-casemanagers 58 keer bemiddeld naar een opleiding, werk of hulpverlening. Wat de effecten zijn van de jongeren die wel begeleid zijn naar school, is nu nog niet duidelijk. Zij kunnen pas in volgende schooljaren een startkwalificatie behalen.

De RMC-casemanagers houden zich naast de wettelijke taken ook bezig met het begeleiden van jongeren die nog op school zitten, maar dusdanig veel verzuimen dat het risico op uitval groot is. Scholen melden dit verzuim conform regionale afspraken bij de RMC-casemanager. In overleg met school wordt besloten of de school eerst zelf actie onderneemt op het verzuim of dat de inzet van de RMC-casemanager nodig is.

In schooljaar 2019-2020 hebben de RMC-casemanagers voor 67 jongeren tussen de 18 en 23 jaar, verzuimmeldingen ontvangen. Hiervan zijn 41 jongeren 2 of meer keren gemeld vanwege aanhoudend verzuim. In totaal ging het om 198 verzuimmeldingen. Dit is een afname ten opzichte van schooljaar 2018-2019. Toen werden er 233 verzuimmeldingen ontvangen. Deze afname heeft te maken met de coronacrisis. De doelgroep van het RMC volgt onderwijs op het mbo. Deze scholen zijn vanaf 16 maart eerst 6 weken geheel gesloten geweest en daarna, tot de zomervakantie, slechts heel beperkt opengesteld. In die periode zijn door mbo-opleidingen nauwelijks verzuimmeldingen gedaan.

Jongeren in kwetsbare positie

Op 1 januari 2019 is de Wet regionale samenwerking voortijdig schoolverlaten en jongeren in kwetsbare positie in werking gegaan. Met deze wet is de RMC-doelgroep uitgebreid.

Het gaat om jongeren die onderwijs volgen in het praktijkonderwijs, het voortgezet speciaal onderwijs, VMBO basisberoepsgerichte leerweg en de entreeopleiding. Wanneer zij na een jaar de overstap maken naar het (vervolg) mbo of de arbeidsmarkt behoren zij tot de definitie van een 'jongere in een kwetsbare positie' (JIKP).

De extra taak voor de RMC-casemanager met ingang van deze wet, is het monitoren van jongeren uit het praktijkonderwijs of voortgezet speciaal onderwijs met betrekking tot deelname aan (beschut) werk, dagbesteding of onderwijs totdat ze 23 jaar zijn. Deze jongeren komen al op 16- of 17-jarige leeftijd in beeld bij de RMC-casemanager.

In schooljaar 2019-2020 zijn 18 jongeren in het laatste jaar van het praktijkonderwijs of voortgezet speciaal onderwijs en woonachtig in de gemeente Wassenaar, in beeld gebracht. Waar nodig zijn deze jongeren binnen de gemeente Wassenaar overgedragen aan een consulent beschut werk of dagbesteding (WMO).

Terugblik speerpunten en acties schooljaar 2019-2020

Meer thuiszittende leerlingen naar school

Het is dit schooljaar gelukt om alle thuiszittende leerlingen weer op school te krijgen, of in ieder geval deel te laten nemen aan het digitale onderwijs dat vanaf 16 maart geboden werd. Echter, de eerste coronagolf heeft veel invloed gehad op de wijze waarop werd lesgegeven en het onderwijs werd gevolgd. Leerlingen waren hierdoor op een andere manier in beeld. Deze vernieuwing heeft veel gevraagd van scholen, waardoor het melden van verzuim mogelijk niet altijd is gelukt of het verzuim niet altijd voldoende inzichtelijk was. Verborgene verzuim of uitval kan naar verwachting boven komen als scholen weer volledig fysiek zullen starten.

De samenwerking met scholen en samenwerkingsverbanden met betrekking tot thuiszitters gaat steeds beter. De samenwerkende partners weten elkaar meer en in een vroeger stadium van het verzuim te vinden.

RMC 2020-2024

Ter voorkoming en bestrijding van het aantal voortijdig schoolverlaters in de RMC-regio Haaglanden is een regionale agenda opgesteld. Deze agenda vervangt de oude vsv-agenda 2017-2020.

De doelstellingen van de vsv-agenda 2020-2024 richten zich op het verlagen van het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters, het vergroten van het percentage uitvallers dat een jaar later aan het werk is en het monitoren en ondersteunen van jongeren in een kwetsbare positie (JIKP).

Opstellen visie leerplicht en RMC

Landelijk verschuift de discussie van leerplicht naar onderwijsrecht. De werkzaamheden van de leerplichtambtenaar en de RMC-casemanager zijn daarmee ook aan het veranderen. Door de coronacrisis is in schooljaar 2019-2020 geen visie leerplicht-RMC opgesteld.

Overstap leerlingvolgsysteem

De softwareleverancier van het leerlingvolgsysteem had te kennen gegeven dat zij stoppen met het ondersteunen van het systeem K2 Jongerenmonitor. Vanwege dit gegeven en de beperkingen van dat leerlingvolgsysteem, is aan het eind van schooljaar 2019-2020 het proces van de overstap naar een nieuw leerlingvolgsysteem in gang gezet.

Speerpunten en acties schooljaar 2020-2021

Corona

Ook in schooljaar 2020-2021 zal het coronavirus naar verwachting een grote rol blijven spelen. De leerplichtambtenaren en RMC-casemanagers blijven het komende schooljaar de scholen ondersteunen bij verzuim vanwege onder meer angst voor het coronavirus. Zij zullen ouders en leerlingen bewegen om toch aan de gestelde regels te voldoen. Daarnaast zullen de leerplichtambtenaren ook de scholen aansporen zich

aan de regels te houden omtrent het melden van verzuim en het aanbieden van onderwijs, indien een leerling bijvoorbeeld in thuisquarantaine zit. Met deze ondersteuning dragen de leerplichtambtenaren en RMC-casemanagers bij aan de waarborging van het recht op onderwijs in deze coronacrisis.

Inzet op thuiszitters en schooluitval

Juist nu is het belangrijker dan ooit dat jongeren niet uit beeld verdwijnen. In schooljaar 2020-2021 ligt de focus daarom op het voorkomen van thuiszitten. Daarvoor is een nog intensievere samenwerking met de scholen nodig. Verzuim dient in een zo vroeg mogelijk stadium gesignaleerd te worden, waarna alle betrokkenen samen kunnen onderzoeken wat nodig is om een leerling op school te kunnen houden.

Samenwerking op het gebied van jeugdwerkloosheid

Door de coronacrisis hebben jongeren op onder meer het mbo lange tijd digitaal onderwijs gevolgd. De motivatie bij jongeren voor dit digitale onderwijs op afstand daalt. De kans op schooluitval neemt hierdoor toe. De kans om een baan te vinden voor jongeren zonder een startkwalificatie op de arbeidsmarkt is klein. Om te voorkomen dat jongeren uitvallen zonder dat ze een diploma hebben behaald, is het van belang om de samenwerking met consulenten werk en het werkgeversservicepunt aan te scherpen. Door nauwere samenwerking wordt het zicht op jongeren verbeterd en kan maatwerk worden geleverd wanneer nodig.